

Патријарх Порфирије осветио обновљени Саборни храм Светог Димитрија у Даљу

Другог дана посете Епархији осечкопољској и барањској, 19. октобра 2024. године, Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије је началствовао светом Литургијом и чином освећења обновљеног Саборног храма Светог великомученика Димитрија у Даљу.

– Значај и смисао храма за живот појединца, али и заједнице, разумевао је наш народ веома добро кроз векове и зато је где год је ишао и где год се насељавао најпре дизао храмове у славу Божју. Чак и онда када се мукотрпно трудио да себи стекне и обезбеди корицу хлеба, када није имао ни најбоље место где може своју главу склонити, дизао је храм. И било је тако некада, а данас је исто тако. Дизао је храм зато што је знао да без храма ништа не може имати смисао у његовом животу. Без благодати Божје, без заједнице са Богом, ма шта били, и славни, и богати, и моћни, и успешни, шта год били и шта год имали, ако немамо заједницу са Богом све се претвара у бесмисао, у прах и пепео, пре или касније, јер смо саздани по слици и прилици Божјој. Саздани смо за вечност – беседио је Светејши Патријарх у обновљеном и освећеном Саборном храму смештеном у средишту Даља уз здање летње

резиденције патријараха српских, данас седишта Епархије осечкопољске и барањске.

- Као што каже велики Милош Црњански да има сеоба, али да смрти и пораза нема, и ми кажемо да где год да смо, докле год има храма, докле год има Литургије, докле год има молитве, има и нас, зато што смо тада у Христу, али што је још важније, не само да нас има овде и сада у историји, него да сви заједно имају вечност, имају Царство Божје, јер то је оно што је наш циљ. То је оно због чега смо позвани из небића у биће, због чега смо рођени. Имајући увек храм и обнављајући храм, нека Бог да да се и ми обнављамо, да снажимо, да јачамо, да растемо у Христу, да долазимо на ово место где се служи света Литургија, која није ништа друго него Царство Божје, и постајући једно са Христом Њега заједно са Његовим Оцем и Духом Светим славимо увек, сада и у векове векова - закључио је патријарх Порфирије, чију беседу у целости можете прочитати ОВДЕ.

Поздрављајући Његову Светост, високопреосвећену и преосвећену господу архијереје, представнике Црква, заједница, политичких, јавних и просветних институција, свештенство, монаштво и верни народ, Епископ осечкопољски и барањски г. Херувим је подсетио на славну историју храма Светог великомученика Димитрија у Даљу, који је страдао много као што је страдао и народ који га је подизао, обнављао и у њему се Богу молио.

- Но, снага Цркве Христове управо је у томе страдању, јер страдање је пут ка васкрсењу и потврда истинског пута спасења. Целокупна историја Цркве то и доказује: веома често Црква је била у незахвалној позицији пред прогонима или забранама, али никада није поклекла ни пред каквим искушењем, већ је, управо супротно, бивала све јача и јача. Њена снага је у вери у Христа, Оваплоћеног и Васкрслог, у постојаној вери која чува то кормило Цркве и усмерава га ка Царству Божјем. Призовимо овде речи Светог Писма које гласе: Ако не буде правда ваша већа него правда књижевника и фарисеја, нећете ући у Царство Небеско (Мт 5, 20) - поручио је владика Херувим и позвао верне да своје животе утемеље на богољубљу и човекољубљу:

- Уколико је сав наш живот постављен на темељима богољубља и човекољубља, тада ће он тећи хармонично и исправно, биће нам благоугодан и постићи ћемо добре плодове у њему. Ако би пак наш живот и био тежак и мукотрпан, јер нису нам животне околности често наклоњене, свакако би, чак и са свим тешкоћама и искушењима, био хармоничан за живљење, тако хармоничан да бисмо се, уздајући се у милост и помоћ Божју, увек за њега определили. Из таквог страдања и из својства саборности проистиче концепт

богољубља, богољубља које рађа човекољубље, јер онај ко одбија да воли Бога тај не може волети ни људе око себе. Онај који себе везује за Бога, смешта себе у Бога, везује своје биће за Бога свим умом и свим срцем својим, тај чини да тиме и Бога смешта у себе. А сместимо ли Бога у себе, ми постајемо бескрајни и свемоћни, јер смо у себе сместили Бескрајног и Свемоћног. Човекољубље је, стога, хришћанска стварност. Човекољубље није идеал некакве идеологије, већ задата стварност кроз Христа и у Христу, а све то потврђују и речи Светог апостола Павла: Носите бремена једни другима и тако испуните закон Христов (Гал. 6, 2). То богато духовно искуство у аскетском смислу, отвара нам простор благословеног живота у Христу и открива значај јединства које се искључиво испуњава у Христу.

Беседу владике Херувима у целости можете прочитати ОВДЕ.

Уз молитвено учешће многобројног благочестивог народа, Светејшем Патријарху г. Порфирију и Преосвећеном Епископу г. Херувиму су саслуживали високопреосвећена господа митрополити бачки Иринеј, врањски Пахомије, шумадијски Јован, зворничко-тузлански Фотије, нишки Арсеније и далматински Никодим, као и Преосвећени Епископ мохачки г. Дамаскин, викар Епископа бачког.

Светејши Патријарх Порфирије је благословио славске приносе поводом празника Светог Стефана Штијановића, заштитника Епархије осечкопољске и барањске, а затим поделио црквена признања добротворима Саборног храма: начелнику Општине Ердут г. Југославу Весићу, г. Милошу Катанићу, г. Слободану Нешићу, г. Момиру Јелићу и фирми Ентеријер из Сремске Каменице.

Највећи српски православни храм у Хрватској

Саборни храм Светог великомученика Димитрија у Даљу је један од најлепших и највећих храмова Српске Православне Цркве. Њена историја је једнако бурна као и сама историја српског народа на простору источне Славоније, западног Срема и Барање. Првобитна црква од дрвета саграђена је 1715. године, а наредне године је освећена руком Митрополита карловачког Викентија Поповића Хаџиловића. Изградња нове цркве од тврдог материјала почела је 1756. године. Садашња црква је изграђена 1799. године, обновљена је четири деценије касније, а освештао ју је митрополит Стефан Станковић на Малу Госпојину 1840. године. У храму су сахрањени Митрополит карловачки Викентије Јовановић, Епископ горњокарловачки Лукијан Николајевић, као и Теодор и Георгије Миланковић, преци знаменитог

научника Милутина Миланковића, рођеног у Даљу, као и блажене успомене владика Лукијан Владулов. Током Првог светског рата са цркве су отуђена звона. У Другом светском рату црква је претрпела велика разарања од стране усташких власти Независне Државе Хрватске, када је затворена на Петровдан 1941. године. Тада су отуђена четири звона, чувени барокни иконостас је срушен и уништен, ризница опљачкана. Са цркве је отуђен и цреп, звоник је миниран, а зидови урушени. Црква је више пута обнављана и уређивана, а данас трудом Преосвећеног Епископа осечкопољског и барањског г. Херувима креће да сија пуним сјајем на понос рода српског и Цркве Светосавске.

Историјат Епархије осечкопољске и барањске

Богочувана Епархија осечкопољска и барањска, једна од пет епархија Српске Православне Цркве на подручју Републике Хрватске, васпостављена је 1991. године одлуком Светог Архијерејског Сабора. На њено чело постављен је блажене успомене епископ Лукијан (Владулов), до тада настојатељ манастира Бођана. После уснућа епископа Лукијана, Свети Архијерејски Синода 26. маја 2017. године за администратора упражњене епархије поставља Епископа бачког Иринеја, да би на редовном заседању Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве, 9. маја 2018. године, за Епископа осечкопољског и барањског био изабран игуман Херувим (Ђермановић), настојатељ манастира Успења Пресвете Богородице у Даљској Планини. Свечани чин наречења и хиротоније Епископа осечкопољског и барањског г. Херувима у Саборној цркви у Даљу обавио је Патријарх српски г. Иринеј 8. и 9. јуна 2018. године.

Осечко поље је назив, са почетка 18. века, за подручје које је обухватало подручје око града Осека, тачније међуречја доњег тока Драве, Дунава и целог тока реке Вуке. Што се тиче историјског контекста у коме је Епархија настала, прво треба навести Сабор у манастиру Крушедолу 1710. године, на коме је епископ Софроније изабран за врховног митрополита Срба под аустро-угарском влашћу, а подручје Осечког поља дато је на старање новоизабраном епископу Никанору (Мелентијевићу) као Епископу мохачком, сигетском и осечкопољском. Затим, године 1721. за Епископа осечкопољског изабран је Максим (Гавриловић), настојатељ манастира Бешенова, чија је резиденција била у осечком Доњем граду. Као самостална Епархија живела је до 1733. године када је укинута. Њен угарски део је придружен Будимској, а славонски део Сремској архидијацези. Патријарх Арсеније IV Јовановић предао је Епархију осечкопољску на духовно старање, 1746. године, епископу

Јовану (Георгијевићу). И његова резиденција је била у Осеку. После избора новог митрополита 1748. године, Архијерејски Синод је придружио Епархију осечкопољску Епархији славонско-пакрачкој. Од 1758. године Епархија осечкопољска је дефинитивно ушла у састав Сремске дијацезе, у чијем саставу остала до 1991. године, када је Свети Архијерејски Сабор обновљеној Епархији осечкопољској придружио целу Барању, па она данас покрива географско подручје источне Славоније, западног Срема и Барање. Епархија има четири архијерејска намесништва: боровско, вуковарско, осечко и барањско. Манастир посвећен Успењу Пресвете Богородице налази се у Даљској Планини. Веронаука у основним и средњим школама широм Епархије осечкопољске и барањске се предаје од школске 1991/92. године. Ради што успешнијег праћења и развоја верске наставе при Епархији је основана Катихетска канцеларија. Верску наставу у основним и средњим школама похађа око четири хиљаде ученика. Епархија је вековима делила судбину свог народа, па је за историју остало забележено да је у рату од 1991. до 1995.

о је 6 и
јеката је

